

یادداشت
حسن‌هانی‌زاده آکاشناس مسائل منطقه

سوریه و هرج و مرج سیاسی

سقوط ناگهانی دولت بشار اسد و تسلط گروه‌های مسلح تروریستی بر نهادهای حاکمیتی سوریه، این کشور را وارد فضای هرج‌ومرج سیاسی و ناپایداری‌های امنیتی ساخته است. اظهارات غیر مسئولانه و نسنجیده وابستگان به نهادهای حاکمیتی جدید سوریه از وجود اختلاف‌نظر سیاسی در بدنه دولت انتقالی این کشور حکایت دارد. بی‌تجربگی سیاسی و اجرایی حاکمان جدید سوریه و تاثیرپذیری آنان از برخی قدرت‌های منطقه‌ای وفرمانطقه‌ای مخالف محور مقاومت، موجب شده فضا برای اتهام‌زنی علیه‌کشورهای محور مقاومت آغاز شود.متأسفانه آمریکا، رژیم صهیونیستی، ترکیه و برخی کشورهای عرب منطقه در تحریک حاکمان جدید سوریه علیه ایران، عراق، لبنان و یم‌به‌عنوان حلقهٔ مهم‌محور مقاومت، نقش تاثیرگذاری دارند.با این‌که رژیم صهیونیستی در روزهای گذشته پس از سرنگونی دولت بشار ایدیش از ۷۰۰ مورد تجاوز هوایی علیه تاسیسات زیربنایی وحیاتی سوریه داشت اما حاکمان جدید این کشور در برابر این تجاوزات آشکار اسرائیل سکوت اختیار کرده‌اند. به موازات آن آمریکا نیز در منطقه دیرالزور در شرق سوریه در حال آموزش و تجدید سازمان گروهک تروریستی داعش است تا در آینده نزدیک ناامنی‌ها را در عراق تشدید کند. ترکیه که در تقویت گروهک‌های تروریستی و سرنگونی دولت بشار اسد نقش داشته، در تمام جنبه‌های داخلی این کشور و حتی در ترکیب کابینه جدید سوریه دخالت دارد. موضع‌گیری‌های غیراصولی و تحریک‌کننده مقامات جدید سوریه علیه حزب... لبنان و ایران نشان می‌دهد هیات تحریرالشام که بدون مراجعه به آرای عمومی مردم سوریه، قدرت را در دست گرفته با قطب‌نمای آمریکا، اسرائیل و ترکیه حرکت خود را تنظیم می‌کند. اتهام وزیر خارجه جدید هیات تحریرالشام مبنی بر دخالت ایران در مسائل داخلی سوریه در حالی صورت می‌گیردکه ایران بارها بر ضرورت انتقال سیال و آرام قدرت در سوریه تاکید کرده است.اتهام‌زدن‌های بی‌دلیل علیه محور مقاومت ثابت می‌کند مجموعه حاکمیتی جدید سوریه با نگاهی کاملاً طایفه‌ای و با هدف انتقام‌جویی از دولت‌مردان سابق سوریه بر مقدرات این کشور مسلط شده‌اند. اغلب کشورهای پیرامونی سوریه با اهداف مشخصی از جمله تشدید حس انتقام‌جویی در میان قومیت‌های مختلف سوریه تلاش می‌کنند سوریه را وارد جنگ داخلی کنند. تئور بیش از ۴۰۰۰ نفر از شخصیت‌های تاثیرگذار طوایف و اقلیت‌های مذهبی از جمله شیعیان، علوی‌ها، مسیحیان و دروزی‌ها توسط گروهک‌های تروریستی سوریه‌ای شکل‌گیری یک تقابل طایفه‌ای، مذهبی و قومی در این کشور حکایت دارد. همچنین کوچ اجباری صدها هزار نفر از شیعیان سوریه به سمت لبنان و عراق، اقدام خطرناکی است که ممکن است به یک جنگ مذهبی و قومی در کشور سوریه منجر شود.با این حال جمهوری اسلامی ایران از منظر اسلامی و اخلاقی هیچ‌گاه در صد حمایت از هیچ مجموعه مشخص قومی ومذهبی در سوریه برنیاوده، زیرا خواهان حفظ سلامت وامنیت مردم سوریه است.

خبر

احکام پرونده فرزندان معاون اول سابق قوه قضاییه صادر شد

پس از برگزاری جلسات دادگاه رسیدگی به اتهامات فرزندان معاون اول سابق قوه قضاییه به ریاست قاضی فرخ‌نیا که از اسفند سال ۱۴۰۲ آغاز شده بود، رأی نهایی متهمان این پرونده صادر شد. در این دادگاه به اتهامات ۲۸ نفر از متهمان این پرونده از جمله دو نفر از فرزندان معاون اول سابق قوه قضاییه به اتهام تشکیل شبکه اعمال نفوذ و پولشویی در پرونده های کلان اقتصادی رسیدگی و برای ۲۵ نفر از آنها حکم صادر شد که احکام متهمان اصلی پرونده به شرح زیر است:
۱.م به اتهام های سوءاستفاده از روابط خصوصی، اعمال نفوذ غیرقانونی، مشارکت در موجبات ارتشا و پولشویی در چند پرونده، مجموعاً به ۱۷ سال و ۹ ماه حبس تعزیری و ۸۲۵ میلیون جزای نقدی محکوم شد.
م.م بابت سوءاستفاده از روابط خصوصی ومشارکت در ۸ فقره پولشویی، مجموعاً به ۸ سال حبس تعزیری محکوم شده است.
م. ح نیز به دلیل سوءاستفاده از روابط خصوصی و مشارکت در پولشویی در پرونده‌های بزرگ، مجموعاً به ۱۳ سال و ۹ ماه حبس تعزیری، پرداخت بیش از ۱۱۴ میلیارد تومان جزای نقدی و مصادره اموال شامل ارز، سکه و خودروی لوکس محکوم شد.
بر اساس کیفرخواست ارائه‌شده در دادگاه، در این پرونده متهمان مجموعه‌ای را برای اعمال نفوذ بر پرونده‌های قضایی از جمله پرونده‌های کلان اقتصادی تشکیل داده بودند و با سوءاستفاده از افراد صاحب منصب، در آرای اعمال نفوذ در پرونده‌ها، وجوه کلانی به صورت ارز و سکه دریافت می‌کردند.

خبر

پیام رهبر انقلاب

به سی‌ویکمین اجلاس

سراسری نماز

حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای در پیامی به سی‌ویکمین اجلاس سراسری نماز، ضمن تقدیر از اقدامات مخلصانه حجت‌الاسلام محسن قرائتی، نمازگزاران را به اقامه نماز اول وقت و حفظ توجه و حضور قلب، برای اثرگذاری نماز در دل و جان و عمل فردی و اجتماعی آنان توصیه کردند و جوانان را بیش از سایرین، مخاطب این سخن دانستند.

متن پیام رهبر انقلاب به این شرح است:
بسم ا... الرحمن الرحیم
خدا را شکر که سلسله مبارک اجلاس‌های نماز در طول سالیان ادامه یافت و این اقدام مخلصانه جناب آقای قرائتی (دامت افاضاته) برکت کرد و چنان که انتظار می‌رفت، ادامه یافت و امید است برکات آن همچنان ادامه داشته باشد.

«جام جم» از چرایی دستگیری دو شهروند ایرانی بی‌گناه با دستور آمریکا گزارش می‌دهد

گروگان‌گیری از سر استیصال

غربی‌ها، دستگاه سیاست خارجی ایران به گرافه‌گویی‌های طرف آمریکایی جواب فنی و حقوقی داده است. عیسی کاملی، دستیار وزیر و مدیرکل آمریکای وزارت امور خارجه اوایل این هفته در واکنش به اتهام افکنی آمریکایی‌ها علیه این دو شهروند ایرانی گفت: نظام قضایی آمریکا به ابزار صدور احکام بی‌مبنا و سیاسی برای گروگان‌گیری اتباع ایرانی به بهانه‌هایی همچون دورزدن تحریم‌های یک جانبه این کشور- که طبق قوانین و موازین بین‌المللی هیچ مشروعیت و وجاهت قانونی نداشته و مغایر با هنجارهای شناخته‌شده حقوق بشری محسوب می‌شوند- تبدیل شده و این به‌منزله

ایرانی‌ها بارها نشان داده‌اند توان و اشراف لازم برای شکار جاسوسان واقعی دشمن را دارند. ایران در سال‌های اخیر، از رویکرد صرفاً دفاعی در جنگ اطلاعاتی فاصله گرفته و به توسعه مکانیزم‌های آفندی روی آورده است. در حالی که در گذشته تمرکز اصلی فعالیت‌های اطلاعاتی ایران بر ضد جاسوسی و مقابله با نفوذ عوامل خارجی بود، اکنون این کشور به‌طور فعال به نفوذ در جوامع هدف، هم در سطح منطقه و هم در سطح غرب، می‌پردازد. این تغییر رویکرد، دستگاه‌های اطلاعاتی غربی را با چالش‌های جدی روبه‌رو کرده است. استیصال غرب در برابر این نفوذ فزاینده، منجر به سناریونویسی‌های رسانه‌ای شده است. این سناریوها معمولاً شامل دستگیری افراد بی اطلاع و معرفی آنها به عنوان جاسوس یا قاتل حرفه‌ای است که مدعی می‌شوند از سوی ایران اجیر شده‌اند. این نوع خبرسازی‌ها، اگرچه تکراری و قدیمی هستند اما برای دستگاه‌های اطلاعاتی غربی یک ضرورت محسوب می‌شوند. آنها از این طریق تلاش می‌کنند تا هم به مقامات سیاسی خود پاسخگو باشند و هم این تصور را القا کنند که در حال مقابله با توسعه نفوذ ایران هستند. هدف دیگر این اقدامات، ایجاد ترس و بازدارندگی در میان کسانی است که با ایران همکاری می‌کنند یا به همکاری با آن تمایل دارند. با این حال، کارشناسان مستقل معتقدند که بخش عمده‌ای از نفوذ ایران، حتی در غرب، از جنس فرهنگی و اقناعی است و نه از طریق روش‌های معمول جذب جاسوس که بر تطمیع و تهدید استوار است.

برش

واکنش ایران، دیپلماتیک و فراتر از آن

ایران به طور طبیعی به عنوان یک واحد سیاسی که موظف به پیگیری سرنوشت اتباع خود است، در سطح دیپلماتیک به تلاش‌های خود برای نجات ایرانیان گرفتار گروگان‌گیری عمل می‌کند و براساس این رویه، روز گذشته سرپرست معاونت امور بین الملل قوه قضاییه و ستاد حقوق بشر و معاون امور حقوقی و بین‌المللی وزارت امور خارجه به بیانیه وزارت دادگستری آمریکا درباره یکی از اتباع ایرانی زندانی در عراق واکنش نشان داد و گفت: بازداشت محمدرضا نوری از مصادیق بازداشت خودسرانه است. کاظم غریب‌آبادی با انتشار پیامی در شبکه ایکس نوشت: ادعاها و اتهامات وزارت دادگستری آمریکا علیه «محمدرضا نوری» تبعه ایرانی زندانی در عراق، بدون مدرک و سند معتبر و فاقد مبنا و وجاهت قانونی است؛ بازداشت آقای نوری از مصادیق بازداشت خودسرانه است. وی افزود: ما حمایت از حقوق اتباع ایرانی در سراسر جهان را وظیفه ذاتی خود می‌دانیم و به تلاش‌ها و پیگیری‌های مجدانه برای دفاع و حمایت از حقوق این تبعه ایرانی و بازگرداندن وی به وطن و به آغوش خانواده ادامه می‌دهیم. با این حال، ایران نشان داده که در برابر گروگان‌گیری اتباع خود به ابزارهای حقوقی صرف بسنده نمی‌کند؛ به‌خصوص که تجربه نشان داده که ایران پلن خود را در این باره اجرایی خواهد کرد.

وابسته به آمریکا از کار برکنار شود یا به هر دلیلی آمریکایی‌ها

توانند بایک رژیم وارد معاملات مطلوب خود شوند، آن منطقه را به آشوب می‌کشند و به این شکل ثبات سیاسی واجتماعی آن کشور را از بین برده، وضعیتی پر از اغتشاش و بلوا به وجود می‌آورند. در چنین شرایطی بدیهی است که حاکمیت در این منطقه جغرافیایی ضعیف می‌شود و با تضعیف حاکمیت، آنها می‌توانند دست به کودتا بزنند و رژیم مطلوب خود را به روی کار بیاورند یا به کمک‌آبادی داخلی خود بر مناطق نفتی یا دارای معادن خاص حاکم‌شده و به این شکل به چپاول خود ادامه دهند. به دو نمونه مناسب درخصوص این رویکرد آمریکا می‌توان اشاره کرد. یکی که در سطرهای پیشین به آن پرداخته شد، ایران قبل از انقلاب است که آنها وقتی متوجه شدند دولت دکتر مصدق زمینه را برای چپاول آنها فراهم نمی‌کند، ضمن هم‌دستی با ایادی داخلی و انگلستان ابتدا با ایجاد آشوب، کشور را دچار درگیری‌های داخلی کردند و درواقع یک حالت بی‌ثباتی فراهم ساختند تا به این ترتیب زمینه برای اجرای کودتای آنها فراهم شد. البته نمونه جدیدتر این رویکرد آمریکایی‌ها را در دوران بعد از انقلاب نیز مشاهده می‌کنیم، هرچند آنها در این خصوص هرگز موفق نشدند اما درواقع با این رویکرد آنها تلاش می‌کنند تا حاکمیت را تضعیف کنند و به این شکل به براندازی برسند یا این که این وضعیت به چند تکه شدن کشور منتهی شود. آخرین نمونه این رویکرد آمریکایی‌ها البته در سوریه پیش روی همه است.

توصیه موکد اینجانب، اولا اقامه نماز در اول وقت است و ثانیاً سعی در حفظ توجه و حضور قلب، نمازگزار بداند با مخاطبی سخن می‌گوید که مالک همه عالم وجود و ملک روز رستاخیز است. نماز با این دو خصوصیت در دل و جان نمازگزار و آنگاه در عمل فردی واجتماعی او اثر می‌گذارد. جوانان بیش از دیگران مخاطب این توصیه‌اند. امیداست توفیق الهی شامل حال آنان باشد.

اولاً، این روایت سعی دارد این‌گونه القا کند که هیچ‌گونه استقلال عمل یا انگیزه بومی در میان نیروهای مردمی منطقه که در برابر آمریکا و اسرائیل ایستاده‌اند، وجود ندارد. ثانیاً، هدف این است که نشان داده شود این نیروها صرفاً به عنوان ابزاری در دست ایران عمل می‌کنند، حتی اگر انگیزه واقعی داشته باشند. در نهایت، این روایت تأکید دارد که ایران به دلیل ناتوانی در ورود مستقیم به جنگ، تنها قادر به «جنگ نیابتی» علیه آمریکا و اسرائیل است. در راستای اثبات این ادعا، غرب تلاش کرده نمونه‌هایی را ارائه کند که حضور ایران را به شکل مستقیم نشان دهد. به عنوان مثال، در عراق، جایی که فشارها برای خروج نیروهای آمریکایی به یک مطالبه عمومی تبدیل شده است، دوسال پیش، یک گروگان‌گیری رخ داد. در این حادثه، محمدرضا نوری، مستندساز ایرانی، همراه با سه شهروند عراقی، با ادعای قتل یک «معلم» زبان انگلیسی آمریکایی ساکن بغداد، بازداشت شدند. در نهایت، این افراد مجرم شناخته شده و به حبس ابد محکوم شدند. این ماجرا نمونه‌ای است از تلاش‌ها برای ترسیم تصویری از نفوذ مستقیم ایران در منطقه، و در عین حال، نادیده گرفتن نقش بازیگران محلی و انگیزه‌های بومی در تحولات منطقه‌ای.

جمعه هفته پیش دوباره مریک بی‌گارلند، دادستان کل آمریکا به عنوان توجیه‌گر روند گروگان‌گیری آمریکایی با انتشار بیانیه‌ای ا‌دعا کرد که محمدرضا نوری، ۳۶ ساله، هاله کشور ایران، معروف به ابوعباس از اعضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بوده و در سازماندهی قتل استغن تزل آمریکایی در بغداد در سال ۲۰۲۲ نقش داشته و در مارس ۲۰۲۳ در عراق دستگیر شد. این مقام آمریکایی مدعی شد: «این تلاش‌ها در راستای اجرای طرح‌های حکومت ایران برای انتقام از قتل (شهادت) قاسم سلیمانی بوده است. استغن باید امروز زنده می‌بود و وزارت دادگستری بی‌وقفه تلاش خواهد کرد تا عاملان قتل او را محکوم کند.» گارلند در ادامه با زهم اظهارات بی‌پروایی داشته که نشان می‌دهد آمریکا هیچ ابایی از تبدیل شدن به شیپور تبلیغات ضد ایرانی ندارد: «وزارت دادگستری تروریست‌ها و رژیم‌های خودکامه‌ای که آمریکایی‌ها را در جهان هدف قرار می‌دهند و به قتل می‌رسانند را تحمل نخواهد کرد. ما مدعی هستیم که محمدرضا نوری، از اعضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، در سازماندهی قتل استغن (استیون) تزل، شهروند آمریکایی مقیم عراق نقش داشته است.» ظاهراً در این فقره اظهارات، گارلند به اندازه کافی نمی‌تواند افکار عمومی را قناع کند؛ برای همین کریستوفر ری، مدیر افسی‌آی نیز در سخنانی مدعی شد که سپاه پاسداران انقلاب اسلامی همچنان مصمم به هدف قرار دادن شهروندان آمریکایی است و یک توطئه بی‌رحمانه برای قتل استغن تزل، که در یک مؤسسه زبان انگلیسی در عراق کار می‌کرد، طراحی کرده است و نوری، نقش کلیدی در طراحی حمله‌ای داشت که در آن تزل در حالی که «با همسرش از محل کار به خانه می‌رفت، در کمین قرار گرفت.»

آن‌ها چون نتوانستند رژیم بشار اسد را از محور مقاومت جدا کنند،

با کمک‌های خود به عوامل شان این وضعیت جدید را در سوریه ایجاد کردند که در نهایت سبب فروپاشی رژیم بشار اسد شد. به این شکل امروز با رفتن آقای بشار اسد، شاهد هستیم که آنها تسلط بیشتری بر مناطق نفتی سوریه پیدا کرده‌اند. البته اگرچه از قبل نیز در مناطق شمال شرقی سوریه پایگاه‌هایی را برای تسلط نفتی ایجاد کرده بودند اما این روزها با قدرت بیشتری وارد عمل شده‌اند تا کاملاً تسلط خود را بر مناطق نفتی سوریه حاکم کنند و این تسلط را زمینه‌ای قرار دهند تا بتوانند نفت سوریه را چپاول کنند. این در حالی است که آنها حتی در این زمینه آماده درگیری با رقبای دیگر نیز هستند. درواقع وقتی پای منافع اقتصادی برای آمریکایی‌ها پیش بیاید، به قول معروف دیگر باکسی شوخی ندارند. به همین دلیل اختلافات و تنش‌هایی بین نیروهای تحت تسلط آمریکا و ترکیه در مناطق شمالی سوریه شکل گرفته است. بنابراین آنها از طریق شورش‌های داخلی و کمک همه‌جانبه به نیروهای مخالف بشار اسد و حتی استفاده از نیروهای خارجی، این شرایط را در سوریه رقم زده‌اند و به این شکل بر سر سفره نفت سوریه نشسته‌اند. این رویکردی است که آمریکا داشته و دارد و آن را ادامه خواهد داد. به همین دلیل این ملت‌ها هستند که باید هوشیار و مراقب باشند که کشورشان تحت سلطه در نیاید و منابع آنها از سوی آمریکایی‌ها چپاول نشود.